

Rituksimab

Nuša Avguštin Rotar

Kaj je rituksimab

Rituksimab je zdravilo, ki ga uporabljamo za zdravljenje avtoimunskih bolezni vaskulitisa (npr. ANCA vaskulitisa, revmatoidnega artritisa, sistemskega lupusa eritematozusa, multiple skleroze...). Deluje tako, da utiša ali ugasne del imunskega sistema, ki pri teh boleznih ne deluje pravilno. Uporablja se lahko tudi za zdravljenje določenih krvnih bolezni (npr. limfoma).

Kako prejmete rituksimab in kako hitro deluje

Rituksimab boste prejeli v obliki infuzije v žilo. Medicinska sestra zato vstavi v eno izmed ven na roki (najpogosteje na hrbtnišču dlani ali v komolcu) tanko iglo s cevčico (venila), preko katere teče zdravilo. Infuzija teče običajno 2 do 4 ure, lahko tudi dlje. Pred rituksimabom prejmete še infuzijo zdravil za preprečevanje alergije nanj. Rituksimab lahko prejmete dvakrat v večjem odmerku v razmiku 14 dni, ali pa štirikrat v manjšem odmerku enkrat tedensko. Učinek se pokaže najprej po 6 tednih. Šele po 3 mesecih ali kasneje pa lahko pričakujete polni učinek zdravila. Ker učinek rituksimaba postopoma izzveni, so potrebne ponovne infuzije, sprva na 6 mesecev, kasneje redkeje (ali pa se zdravilo celo ukine), kar določi zdravnik. Učinkovanje rituksimaba lahko ocenjujemo po številu imunskih celic v krvi (število CD19 in CD20 pozitivnih limfocitov).

Kakšni so stranski učinki rituksimaba

Med prejetjem zdravila vam bo medicinska sestra redno merila krvni tlak in srčni utrip ter spremljala vaše počutje in v primeru pojava težav nemudoma obvestila zdravnika. Med infuzijo rituksimaba vam lahko medicinska sestra izmeri **nižji krvni tlak**, še posebej, če ste ravno pred tem vzeli zdravila za nižanje krvnega tlaka. V tem primeru vam svetujemo, da v prihodnje zdravil proti krvnemu tlaku ne vzamete neposredno pred prejetjem infuzije zdravila.

Pri zdravljenju avtoimunskih bolezni z rituksimabom je najpogostejši stranski učinek infuzijska reakcija, ki je lahko blažja ali hujša. Lahko gre za **alergijsko** ali **alergijski reakciji podoben odziv**. V tem primeru infuzijo nemudoma ustavimo in damo zdravila za umiritev in prekinitev težav.

V redkih primerih lahko še 24 ur po prejetju zdravila občutite prehodno nelagodje v grlu, srbečico kože, **gripi podobne simptome**, opazite kožni izpuščaj, mravljinčenje v rokah in nogah ali slabost. Zdravila, ki jih prejmete pred vsako infuzijo rituksimaba preprečujejo ali lajšajo te stranske učinke.

Več mesecev po prejetju zdravila so možne pogostejše **okužbe**, predvsem blažji prehladi ali okužbe sečil. Okužbe imajo lahko težji potek kakor pri ljudeh, ki ne prejema rituksimaba. Zdravilo namreč oslabi imunski sistem, zmanjša se lahko tudi število lastnih zaščitnih protiteles. Če ugotovimo zelo nizko količino zaščitnih protiteles in prihaja do pogostih okužb, lahko zaščitna protitelesa prejmete z infuzijo v žilo.

Po zdravljenju z rituksimabom boste za zaščito pred okužbo dihal s pnevmocisto vsaj eno leto od pričetka zdravljenja potrebovali zaščitni antibiotik trimetoprim/sulfametoksazol. Cepljenje proti pogostim povzročiteljem okužb (npr. gripa, COVID-19 in pnevmokok) je zelo priporočljivo. Najbolje se je cepiti vsaj 2 do 4 tedne pred prejetjem infuzije ali 6 mesecev po prejetju zadnje infuzije rituksimaba. Zdravilo namreč oslabi odziv na cepljenje.

Ostali stranski učinki se pojavijo **izjemno redko**. Možna je nevrološka okvara, razjede v ustih ali obsežen kožni izpuščaj. V teh primerih je nujno obiskati osebnega zdravnika, urgenco ali ustreznega specialista.

Kaj je dobro povedati zdravniku, če boste prejeli rituksimab

Opozorite, če ste preboleli hujšo okužbo (posebej hepatitis), imate znano bolezen srca ali pljuč, omenite znane alergijske reakcije na zdravila in prinesite seznam zdravil, ki jih redno prejmate. Če ste naročeni na infuzijo rituksimaba in imate simptome in znake okužbe, obvestite zdravnika o tem čimprej, podal bo nadaljnja navodila in prestavil datum infuzije zdravila. Če ste ženska v rodni dobi, je priporočljivo uporabljati zanesljivo kontracepcijo v času aktivne bolezni in še vsaj eno leto po pričetku zdravljenja z rituksimabom, nato se v primeru želje po zanositvi posvetujte o nadaljnjem ukrepanju z zdravnikom.

Za dobro LEDVIC

Druga dopolnjena elektronska izdaja

Izdajatelj:

Slovensko nefrološko društvo – Slovensko zdravniško društvo
Zveza društev ledvičnih bolnikov Slovenije

Urednica: Jelka Lindič

Souredniki: Damjan Kovač, Andrej Škoberne, Nebojša Vasič

Oblikovanje: Tanja's Design, tanjas-design.si

Knjižice izobraževalnega programa Za dobro ledvic so namenjene laični javnosti
in uporabi v zdravstvenih ustanovah. Spremembe vsebine niso dovoljene.

Ljubljana, 2023

www.zadobroledvic.si

